

На адной хвалі

СТАРТ НОВЫХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

На афіцыйным сайце Белтэлерадыёкампаніі да 10 жніўня можна падаць заяўку на ўдзел у II Міжнародным тэлевізійным конкурсе дзіцячай аўтарскай песні «Наша пакаленне», фінал якога пройдзе ў Расіі.

Прыняць удзел у творчым спаборніцтве і здабыць права прадстаўляць нашу краіну на конкурсе «Наша пакаленне» могуць юныя аўтары-выканаўцы, а таксама аўтарскія калектывы выканаўцаў (у складзе не больш за шэсць чалавек) ва ўзросце ад 9 да 15 гадоў.

Згодна з правіламі, заяўленая на конкурс кампазіцыя павінна быць аўтарства ўдзельніка (альбо ён павінен прымаць актыўны ўдзел у яе стварэнні). Варта адзначыць, што ў адборы могуць прымаць удзел толькі тыя песні, якія раней нідзе не выконваліся публічна. Строга рэгламентавана і працягласць трэка — яна не павінна перавышаць дзве з паловай альбо тры хвіліны.

Каб падаць заяўку, неабходна на афіцыйным сайце медыахолдынга www.tvg.by ў тэматычным раздзеле запоўніць анкету і дадаць да яе патрэбныя файлы. Заяўкі прымаюцца да 10 жніўня ўключна. Больш актуальную інфармацыю і падрабязнасці правядзення конкурсу можна знайсці на сайце Белтэлерадыёкампаніі,

у эфіры «Беларусь 1» і каналаў Беларускага радыё, а таксама ў Telegram-каналах ATN_NEWS і «Радыё_1».

Перамога, якога вызначаюць члены прафесійнага журы, будзе прадстаўляць Беларусь на вялікай сцэне ў фінале II Міжнароднага тэлевізійнага конкурсу дзіцячай аўтарскай песні «Наша пакаленне» ў Казані. Спяшайцеся скарыстацца сваім шанцам заявіць пра сябе.

Алена ДРАПКО.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 203

Сённяшняя задача належыць беларускаму складальніку Аляксандру Міхалапу (гл. дыяграму). Вайсковец па адукацыі, прадпрымальнік, ён захапіў шахматнай кампазіцыяй яшчэ ў школьныя гады. Быў пераможцам і прызёрам чэмпіянатаў Беларусі па складанні і рашэнні задач. Нацыянальны майстар па кампазіцыі.

Дасылайце адказы на адрас рэдакцыі (вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск, «Звязда») або на электронны адрас вядучага адрэса: vadim_ne67@mail.ru

У Магілёве прайшоў V Мемарыял трэнера Святаслава Казака. У «класічным» турніры (57 удзельнікаў, у тым ліку 1 міжнародны майстар, 2 майстры FIDE) перамог Канстанцін Куляшоў (Беларусь), а 2—5-е месцы занялі адпаведна (пры роўнай колькасці балаў) майстар FIDE з Расіі Валадзімір Уласаў, беларускія шахматысты Аляксандр Гвоздзь, Раман Леінаў і Ігнат Яхант.

У хуткіх шахматах (77 гульцоў, у тым ліку 1 міжнародны майстар і 3 майстры FIDE) прызавую тройку склалі майстар FIDE Уладзіслаў Каташук, Канстанцін Куляшоў і міжнародны майстар Пётр Карзубаў (усе — Беларусь).

Найбольш прадстаўнічым быў турнір па бліцы: 97 удзельнікаў — 3 гросмайстры, 2 міжнародныя майстры, 6 майстроў FIDE, 1 нацыянальны майстар. Першынстваў гросмайстар Аляксей Фёдараў (8 перамог

і 1 нічыя). Другое месца заняла Вераніка Абрамкіна, трэцяе — майстар FIDE Аляксандра Тарасенка (якая па дадатковых паказчыках апырэдзіла гросмайстра Андрэя Кавалёва, міжнароднага майстра Германа Качаткова і майстра FIDE Ягора Сіліча). Усе згаданыя шахматысты прадстаўляюць Беларусь.

На турніры ў Баку (126 удзельнікаў) Арцём Стрыбук заняў 16-е месца, Аляксей Аляксандраў — 26-е.

На першым дзіцячым Кубку свету ў Батумі (у катэгорыі да 12 гадоў) Дамір Булгак заваяваў бронзавы медаль. Ніка Венская была тут найлепшай у рашэнні шахматных задач.

У турніры па бліцы на сайце chess.com (706 удзельнікаў) Дзяніс Лазавік фінішаваў другім, на 0,5 бала адстаўшы ад экс-чэмпіёна свету Магнуса Карлсена. На рахунку маладога беларускага гросмайстра таксама 12-е месца з 515. А Сяргей Жыгалка заняў 34-е месца з 692, 28-е — з 515, 27-е — з 706, 25-е — з 520.

У моцным жаночым анлайн-турніры па бліцы (61 удзельніца) Аляксандра Тарасенка

заняла другое месца, прапусціўшы наперад толькі экс-чэмпіёнку свету Аляксандру Касцянюк.

Мы яшчэ раскажам пра вынікі сёлетняга ліпеньскага міжнароднага турніру ў Мінску. А сёння прапануем адну з партый леташняга спаборніцтва ў сталіцы Беларусі.

Кіра Вахура — Мілена Сідарэня. 1. e4 c5 2. Kf3 Kc6 3. d4 cd 4. K:d4 e5 5. Kb5 d6 6. K1c3 a6 7. Ka3 b5 8. Kd5 Kge7 9. Ce3 K:d5 10. ed Ke7 11. c4 Kf5 12. Cd2 Ce7 13. cb Fb6 14. Kc4 Fc5 15. Lc1 0-0 16. Ce3 K:e3 17. K:e3 Fb4+ 18. Fd2 F:d2+ 19. Kp:d2 ab 20. a3 Cd7 21. Cd3 f5 22. Lc7 Lad8 23. Lb7 Cg5 24. Kpe2 e4 25. C:b5 Cc8 26. Lc7 f4 27. Kc4 f3+ 28. gf ef+ 29. Kpd3 Lf5 30. Kb6 Lff8 31. K:c8 L:c8 32. L:c8 L:c8 33. Cc6 Kpf7 34. Kpe4 Kpe7 35. Lg1 Cf6 36. b4 Kpd8 37. a4 Kpc7 38. a5 Kpb8 39. b5 Кра7 40. Lc1, 1:0.

Задача з мінулага выпуску рашаецца: 1. Кре5! Правільна адказалі Леанід Шацько, Міхаіл Кошаль, Васіль Жуковіч, Віктар Жук, Васіль Барысевіч, Сяргей Цяльпук.

Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Экаасвета

АСЦЯРОЖНА, САЗ!

Праблема стойкіх арганічных забруджвальнікаў, іх уплыву на навакольнае асяроддзе і чалавека прысвечаны не адзін артыкул. Нядзіўна, бо гэтыя хімічныя рэчывы вельмі таксічныя і маюць доўгі час распаду, таму хутка назапашваюцца ў прыродзе. Разам з паветранымі і воднымі патокамі яны могуць разносіцца на вялізныя адлегласці, атручваючы тэрыторыі і адкладаючыся ў тканках чалавека і жывёл.

Першапачаткова да стойкіх арганічных забруджвальнікаў (САЗ) адносілі рэчывы з так званым бруднага тузіна. Аднак Стакгольмская канвенцыя аб САЗ, падпісаная шэрагам краін у маі 2001 года, пастаянна пашырае іх пералік. Цяпер у ім 34 рэчывы. Самыя вядомыя — непрыдатныя пестыцыды, поліхлордыбенза-п-дыякісны (ПХДД), поліхлордыбензафураны (ПХДФ) і поліхлорбіфенілы (ПХБ).

«Брудны тузін» — 12 САЗ, якія першапачаткова выбралі эксперты праграмы ААН па навакольным асяроддзі з 60 тысяч асабліва небяспечных таксічных рэчываў. У спіс увайшлі: ПХБ, ПХДД, ПХДФ, гексахлорбензол (ГХБ), дыхлордыфенілтрыхлорэтан (ДДТ), альдрын, дыльдрын, эндрын, хлордан, мірэкс, таксафен і гептахлор.

Нават у малых канцэнтрацыях САЗ могуць выклікаць парушэнні функцыя-

навання імуннай, эндакрыннай і нервовай сістэм, спрыяюць развіццю дыябету, злаякасных пухлін і паталогій. У жанчын уздзеянне гэтых хімікатаў правакуе хваробы і парушэнні работы рэпрадуктыўнай сістэмы: эндаметрыёз, міёму маткі, синдром полікістозных яечнікаў, нерэгулярны менструальны цыкл і рання пачатак менапаўзы. Пры цяжарнасці нараджаецца высокая частата мёртва нараджаных, выкідышаў, паталогій развіцця эмбрыёна.

Найбольш таксічнымі лічацца ПХДД і ПХДФ. Яны ўтвараюцца пры спалванні смецця, плаўленні металу і іншых высокатэмпературных працэсах, а таксама як пабочны прадукт вытворчасці з удзелам хлору, напрыклад у цэлюлозна-папяровай прамысловасці. Яны аказваюць найбольшае негатыўнае ўздзеянне на імунную і эндакрынную сістэмы чалавека.

Асноўныя рэкамендацыі па зніжэнні негатыўнага ўздзеяння САЗ даволі простыя: старанна мыйце агародніну і садавіну, не ўжывайце ў ежу рыбу і ваду з вадаёмаў каля звалак, сховішчаў пестыцыдаў і іншых САЗ, сабраных ў гэтых месцах ягады і грыбы. Алё ёсць і некаторыя спецыфічныя меры прафілактыкі, якія залежаць непасрэдна ад тыпу хімікатаў.

Зоя САЛАЎЁВА.

Фота грамадскага аб'яднання «Экалагічная ініцыятыва».

Падрабязней аб САЗ і мерах барацьбы з імі ў нашай краіне чытайце ў рубрыцы «Увага, САЗ» штомесячнага грамадска-палітычнага, навукова-папулярнага часопіса «Родная прырода».

Падпісацца на яго можна праз аддзяленні сувязі «Белпошта» і на сайце Belpost.by, сістэму Belpressa.by, аўтаматызаваную сістэму АРІП і ў магазінах і павільёнах «Белдрук».